

Predicting Students' Social Adjustment and Academic Achievement based on Parenting Attachment Styles

Ali Syahmansouri¹, Omar Jan Yuldash²

1. PhD in Educational Psychology and Lecturer at Farhangian University of Khorramabad.
2. Professor, Bu Ali Sina University, Dushanbe, Tajikistan.

ABSTRACT

Received: 29/07/1399 - Accepted: 15/09/1400

Aim: The purpose of this study was to predict social adjustment and academic achievement based on parental attachment styles in students. **Methods:** The method of this research was descriptive-correlational. The study population included 18,000 male and female first year high school students in Lorestan province in the academic year of 2014-15, which was conducted on a sample of 364 students (200 girls, 164 boys). Multi-stage cluster sampling method was selected. The California Social Adjustment Questionnaire (Klako et al., 1953) and the Hazen and Shaver Adult Attachment Styles Questionnaire (1997) were used to collect data, and the students' final grade point average was used to assess academic performance. Data were analyzed using Pearson correlation and multiple regression analysis (stepwise). **Findings:** The results of Pearson correlation coefficient showed that there was a meaningful negative relationship between avoidant attachment style ($P=0.001$, $r=-0.35$), anxiety attachment style ($P=0.001$, $r=-0.29$) with adaptation. Also, between secure attachment style ($P\geq 0.001$, $r=0.41$), attachment to mother ($P\geq 0.001$, $r=0.35$), attachment to father ($P\geq 0.001$, $r=0.37$) and attachment to friends ($P=0.001$, $r=0.38$) has a significant positive relationship with adaptation. Multiple regression results showed 31% of the total variance of students' academic adjustment by avoidant attachment style ($\beta=-0.16$), anxiety attachment style ($\beta=-0.14$), secure attachment ($\beta=0.23$), attachment to mother ($\beta=0.10$), attachment to father ($\beta=0.15$), and attachment to friends ($\beta=0.09$) are explained. Also, 14% of the variance of academic achievement is explained by the style of secure attachment ($\beta=0.17$), attachment to father ($\beta=0.10$) and attachment to friends ($\beta=0.11$). **Conclusion:** The present study showed that the first emotional bonds between child and mother play a fundamental role in the formation of social trust and the continuation of emotional relationships in the later period of growth, promoting it positively. Thus, with success in this field, social adjustment is achieved.

Keywords: Social adjustment, academic achievement, secure attachment style, anxious attachment style, avoidant attachment style

پیش‌بینی سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس سبک‌های دلبستگی به والدین

علی سیاه‌منصوری^۱، عمر یولداشف^۲

۱. دکترای روان‌شناسی تربیتی و مدرس دانشگاه فرهنگیان خرم‌آباد، ایران. a.syahmansoori@yahoo.com
۲. رئیس دانشکده زبانهای خارجه دانشگاه بوعلی سینا، دوشنبه، تاجیکستان.

(صفحات ۲۳۶-۲۴۴)

مقاله مستخرج از رساله دکتری می‌باشد

چکیده

هدف از انجام این پژوهش پیش‌بینی سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی بر اساس سبک‌های دلبستگی به والدین در دانش‌آموزان بود. روش این پژوهش توصیفی - همبستگی بود. جامعه مورد پژوهش به تعداد (۱۸۰۰ نفر)، دانش‌آموزان دختر و پسر سال اول و دوم دبیرستان‌های استان لرستان در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ بود که بر روی نمونه‌ای با حجم ۳۴۴ دانش‌آموز (۲۰۰ دختر و ۱۴۴ پسر) انجام گرفت. روش نمونه‌گیری، به صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای از بین دانش‌آموزان انتخاب شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه سازگاری اجتماعی کالیفرنیا (کلاکو همکاران، ۱۹۵۳) و پرسشنامه سبک‌های دلبستگی بزرگسالان هازن و شیور (۱۸۹۷) و برای سنجش پیشرفت تحصیلی از معدل پایان ترم دانش‌آموزان استفاده شد. داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه (گام به گام) تحلیل شد. یافته‌ها: نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین سبک دلبستگی اجتنابی ($\beta = -0/001, P \leq -0/35, r = -0/001$)، سبک دلبستگی اضطرابی ($\beta = -0/001, P \leq -0/29, r = -0/001$) با سازگاری رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین سبک دلبستگی ایمن ($\beta = 0/041, P \leq 0/001, r = 0/041$)، دلبستگی به مادر ($\beta = 0/001, P \leq 0/001, r = 0/001$)، دلبستگی به پدر ($\beta = 0/001, P \leq 0/37, r = 0/001$) و دلبستگی به دوستان ($\beta = 0/001, P \leq 0/38, r = 0/001$) با سازگاری رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد که ۳۱ درصد از واریانس کل سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان توسط سبک دلبستگی اجتنابی ($\beta = -0/16$)، سبک دلبستگی اضطرابی ($\beta = -0/14$)، دلبستگی ایمن ($\beta = 0/23$)، دلبستگی به مادر ($\beta = 0/10$)، دلبستگی به پدر ($\beta = 0/15$) و دلبستگی به دوستان ($\beta = 0/09$) تبیین می‌شود. همچنین ۱۴ درصد از واریانس پیشرفت تحصیلی توسط سبک دلبستگی ایمن ($\beta = 0/17$)، دلبستگی به پدر ($\beta = 0/10$) و دلبستگی به دوستان ($\beta = 0/11$) تبیین می‌شود. نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که پیوندهای عاطفی نخستین بین کودک و مادر نقش بنیادینی در شکل‌گیری اعتماد اجتماعی و تداوم روابط عاطفی در دوران بعدی رشد دارد بنابراین تأمین نیازهای دوران کودکی از طریق خانواده و کیفیت روابط والد-کودک، تجربه دلبستگی ایمن خودباوری مثبت را پی‌ریزی می‌کند به‌این‌ترتیب با موفقیت‌ها در این زمینه، سازگاری اجتماعی حاصل می‌شود.

واژه‌های کلیدی: سازگاری اجتماعی، پیشرفت تحصیلی، سبک دلبستگی ایمن، سبک دلبستگی اضطرابی، سبک دلبستگی اجتنابی

مقدمه

تعلیم و تربیت یکی از عوامل مهم در پیش‌بینی موفقیت شغلی و اجتماعی هر فرد در طول زندگی است (یان سوو بویونگ مو^۱، ۲۰۱۶) و به عنوان یک ابزار ضروری برای رسیدن به آینده بهتر در نظر گرفته می‌شود (باتن، داچی و استرویون^۲، ۲۰۱۳).

تعلیم و تربیت بخش مهمی از زندگی هر فرد را تشکیل می‌دهد و کمیت و کیفیت این تعلیم و تربیت نقش مهمی را در آینده فرد ایفا می‌کند (کدیور، تنها و فرزاد، ۱۳۹۱). در واقع پیشرفت تحصیلی^۳ تنها دستاوردی است که به طور عمومی و گسترده اندازه‌گیری می‌شود. این شاخص بیشتر بر اساس نتایج آزمون‌های نهایی و استاندارد سنجیده می‌شود، مهمترین دغدغه دانش‌آموزان، والدین، دست‌اندرکاران و صاحب نظران آموزش و پرورش است و به همین دلیل اکثر بررسی‌های چند دهه اخیر به واکاوی عوامل موثر و راهکارهای بهبود عملکرد تحصیلی پرداخته‌اند (انصارا الحسینی، عابدی، نیل‌فروشان، ۱۳۹۹).

برای ارزیابی میزان اثربخشی هر برنامه‌ای محصول نهایی آن را بررسی می‌کنند که در نظام تعلیم و تربیت، این امر از طریق بررسی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان انجام می‌شود (احمدی، ۱۳۹۴). پیشرفت تحصیلی^۴ برای دانش‌آموزان و دانشجویان دارای اهمیت زیادی می‌باشد و هر کس در فرآیند آموزش دوست دارد که از عملکرد بهتری برخوردار باشد (نظری شاکر، فتح تبار فیروزجایی و کرامتی، ۱۳۹۰). پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان تحت تأثیر عوامل متعددی است که از جمله این عوامل می‌توان به خودکارآمدی تحصیلی^۵، سبک‌های دلبستگی^۶ و سازگاری

1. Eun Sun & Byoung Mo.
2. Baeten, M., Dochy, F., Struyven, K.
3. Academic performance.
4. academic Achievement.
5. academic self-efficacy.
6. Attachment Styles.

اجتماعی^۱ اشاره کرد (کاراکیس^۲، ۲۰۱۳؛ میرا و داستین^۳، ۲۰۱۳، ارگون و کاراز^۴، ۲۰۱۳؛ رامبرتیچ^۵، ۲۰۱۸).

نتایج مطالعات هال و دیپرنا^۶ (۲۰۱۷) نشان می‌دهد که سازگاری اجتماعی میانجی‌گری قوی برای سطح پیشرفت تحصیلی است و دانش‌آموزانی که در سازگاری اجتماعی خود مشکل دارند، در معرض خطر مشکلات عاطفی - اجتماعی و پیشرفت تحصیلی ضعیف قرار دارند. سازگاری اجتماعی، به لحاظ زیست‌شناسی به ساختارهای بیولوژیکی اشاره دارد که زنده ماندن انواع را تسهیل می‌کند و نه تنها انسان‌ها، بلکه حیوانات و نباتات را نیز شامل می‌شود (ایلما^۷ و همکاران، ۲۰۱۹). در روان‌شناسی، سازگاری فرآیندی کم و بیش آگاهانه فرض می‌شود که برپایه آن فرد با محیط اجتماعی، طبیعی یا فرهنگی انطباق می‌یابد (آیتک، پیک و بوند^۸، ۲۰۱۹). سازگاری اجتماعی، مجموعه‌ی کنش‌ها و رفتارهایی است که فرد در موقعیت‌ها و شرایط جدید به منظور ارائه‌ی پاسخ‌های مناسب به محرک‌های موجود از خود بروز می‌دهد. این فرایند همچنین شامل انطباق با تغییرات، جستجوی مکان تازه و موقعیت‌ها، ترمیم هیجان‌ات منفی؛ و ابراز احساسات مثبت در زمان واکنش متقابل با دیگران را در بر می‌گیرد. از آنجاکه سازش یافتگی می‌تواند واجد طیف گسترده‌ای باشد و ابعادی مانند اجتماع، خانواده، عواطف، شغل، بهداشت و ازدواج را شامل شود، برخی از صاحب‌نظران، سازگاری اجتماعی را رأس سایر ابعاد تلقی می‌کنند (پینگوارت^۹، ۲۰۱۷). سازگاری اجتماعی توانایی آمیزش، انطباق، مصالحه، همکاری و کنار آمدن با خود، محیط و دیگران است (نوروزی و اسدی، ۱۳۹۸)؛ و سازگاری اجتماعی شامل سازگاری

1. compatibility.

2. Karakis, O.

3. Meera, K., Dustin, N.

4. Orgun, F., Karaoz, B.

5. Ramblrtch, A.

6. Hall, G. E., & DiPerna, J. C.

7. Elam, K. K, et al.

8. Aytac, B., Pike, A., Bond, R.

9. Pinquart, M.

فرد با محیط اجتماعی خود است که این سازگاری ممکن است با تغییر دادن خود و یا محیط به دست آید سازگاری اجتماعی را می‌توان به عنوان یک فرآیند روان‌شناختی تعریف کرد که شامل سازگاری با استانداردها و ارزش‌های جدید است. سازش یافتگی اجتماعی همراهی با اعضای جامعه به بهترین نحو ممکن است (شانکار سریواستاوا^۱، ۲۰۱۸). چهار جنبه سازگاری اجتماعی صلاحیت، رشد فردی، مشارکت اجتماعی و مسئولیت اجتماعی است. از میان این چهار مورد، مشخص شد که مشارکت اجتماعی دشوارترین جنبه برای دانش‌آموزان دبیرستان قابل تغییر است. معلمان دبیرستان نقش اصلی را در سازگاری دانش‌آموزان جدید الورد بازی می‌کنند (پینگوارت^۲، ۲۰۱۷). نتایج مطالعات رودریگز، وانستنکیس، سونیس، سونیز و اولیوا^۳ (۲۰۱۹) با هدف چه موقع نظارت والدین مؤثر است؟ تحلیلی مبتنی بر شخصیت، جهت‌گیری دینی، نقش والدین در حمایت از خودمختاری و کنترل روان‌شناختی در نوجوانان مراجعه‌کننده و غیر مراجعه‌کننده نشابه این نتیجه رسیدند که والدگری منفی و مشخص نبودن جهت‌گیری دینی بر سازش یافتگی و مشکلات رفتاری درون نموده و برون نمود نوجوانان، تأثیر منفی دارد. همچنین آقاییوسفی، سراوانی، زراعتی، السادات رازقی و پورعبدل (۱۳۹۴) در پژوهشی با هدف پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس سبک‌های دلبستگی و سطوح مختلف سازگاری نتایج نشان داد که بین سبک دلبستگی اجتنابی و اضطرابی با عملکرد تحصیلی، همبستگی منفی و بین سبک دلبستگی ایمن و عملکرد تحصیلی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین سازگاری تحصیلی، عاطفی و اجتماعی رابطه معناداری با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان داشت. حدود ۶۲ درصد واریانس عملکرد تحصیلی از طریق متغیرهای سبک‌های دلبستگی و سازگاری قابل تبیین بود.

1. Shankar Srivastava.

2. Pinquart, M.

3. Rodríguez-Meirinhos, A., Vansteenkiste, M., Soenens, B., Oliva, A., Brenning, K., Antolín-Suárez, L.

نتایج تحقیقات آموزشی نشان می‌دهند که سبک‌های دلبستگی نیز بر سازگاری و پیشرفت تحصیلی تأثیر می‌گذارند (بایندری و اورال^۱، ۲۰۱۹). افراد دارای دلبستگی ایمن به دلیل برخورداری از دوستان نزدیک، اعتماد به نفس، تعادل در روابط اجتماعی و عاشقانه و گشودگی در مورد خود، کمتر از احساس تنهایی رنج می‌برند. در حالی که افراد دارای دلبستگی نا ایمن که سطح پایینی از اعتماد به نفس و گشودگی در مورد خود داشته و معمولاً قادر به ایجاد تعادل در روابط اجتماعی و عاشقانه خود و نزدیکی با دیگران نیستند، احساس تنهایی بیشتری را گزارش می‌دهند (صمدی کاشان، جعفری، محمودی، قاسم زاده، ۱۳۹۷). دلبستگی نقش بسزایی در نحوه برخورداری نوجوان با چالش‌های نوجوانی دارد؛ به طوری که الگوهای ناسالم دلبستگی در طی دوره کودکی باعث مشکل رفتاری در نوجوانی می‌شود (آقایوسفی، سروانی، زراعتی و همکاران، ۱۳۹۴). دلبستگی مفهومی است که به ارتباط تأثیرگذار بین فردی که عملکرد افراد را از لحاظ هیجانی پیش‌بینی می‌کند اشاره دارد ارتباط شامل حمایت، اعتماد، تحمل کردن و پذیرش است (صمدی کاشان، جعفری، محمود پو، قاسم زاده، ۱۳۹۷). دلبستگی یک رفتار قابل پیش‌بینی است که محصول صمیمیت فزاینده نسبت به اشکال دلبستگی (به‌طور کلی مادر) است (اوگلمنوو سوین، ۲۰۱۲). اینشورد^۲ (۱۹۷۸)؛ اینشورد و همکاران، ۲۰۱۵) دلبستگی را پیوند عاطفی بین کودک در حال رشد و مادر می‌داند که از ابتدای تولد ایجاد می‌شود اما اثرات آن فقط محدود به دوران کودکی نیست، بلکه همه دوره‌های زندگی، حتی دوره سالمندی را در بر می‌گیرد. بالبی^۳ (۱۹۸۰)، ۲۰۰۵) بیان می‌کند که روابط کودک با مراقبان (مادر یا جانشین مادر) در سال‌های اولیه زندگی به تشکیل الگوهای روانی-رفتاری خاصی منجر می‌شود که مبنای ارتباطات بین فردی در بزرگسالی است (هولمز^۴، ۲۰۱۴). دلبستگی، رابطه هیجانی خاصی است که

1. Bayındır, D., & Ural, O.
 2. Ainsworth, M. D. S.
 3. Bowlby, J.
 4. Holmes, J.

مستلزم تبادل لذت، مراقبت و آسایش است. دلبستگی، نقشی کلیدی در شکل‌گیری شخصیت و هویت فرد دارد (باینردی و اورال، ۲۰۱۹). نتایج مطالعات نشان می‌دهند که عوامل اجتماعی مهمی در بروز سازگاری نقش دارند که یکی از این عوامل، پاسخ‌دهی والد به نیازهای کودک در دوران کودکی است و به تشکیل سبک‌های دلبستگی در کودک منجر می‌شود (اوگلمن، سوین^۱، ۲۰۱۲). لتر، دی و پریس^۲ (۲۰۱۵) نشان دادند که سبک‌های دلبستگی می‌توانند عامل مهمی در پیشرفت تحصیلی و خودکارآمدی دانش‌آموزان باشند. باینردی و اورال (۲۰۱۹) در پژوهشی با هدف بررسی مهارت‌های خودتنظیمی و پیشرفت تحصیلی کودکان پیش دبستانی و دبستانی با توجه به سبک دلبستگی آنها به مادران و رفتارهای فرزندپروری مادران به این نتیجه رسیدند که سبک‌های فرزندپروری منطقی و سبک‌های دلبستگی ایمن در مقایسه با همسالان خود از پیشرفت تحصیلی بالاتری برخوردار بودند. در پژوهشی دیگر اوکید و جاناتون^۳ (۲۰۱۸) با هدف سبک‌های دلبستگی کودکی، تنهایی اجتماعی و عاطفی به عنوان پیش‌بینی کننده علم و فناوری و پیشرفت تحصیلی یافته‌ها نشان داد که سبک‌های دلبستگی پدر و فرزند به طور مشترک و مستقل پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کند. تنهایی اجتماعی و عاطفی به طور مشترک و مستقل با پیشرفت تحصیلی رابطه متوسط داشت.

حال با توجه به موارد فوق‌الذکر، در بیان ضرورت و اهمیت انجام این پژوهش می‌توان به صراحت اظهار کرد که سازگاری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان یک مسئله مهم در امور آموزشی است که می‌توان با مشخص کردن پیشرفت و عدم پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و علل مؤثر در آن‌ها اقداماتی به منظور اصلاح وضعیت این افراد به اجرا درآورد شیوع بالا و پیش‌رونده افت تحصیلی در دانش‌آموزان به گونه‌های مختلف ترک

1. Ogelman, H. G., & Seven, S.
2. Leiter MP, Day A, Price L.
3. Ogide, E. I., Jonathan, O. N.

تحصیل، اخراج و تأخیر در فارغ‌التحصیلی هر ساله موجب افزایش بار اقتصادی و هزینه‌های صرف شده آموزشی می‌شود. افت تحصیلی، دانش‌آموزان را از نظر روانی و عاطفی دچار اختلال می‌کند. این مشکل دانش‌آموزان را نه تنها در معرض سرخوردگی و بیماری قرار می‌دهد، بلکه ممکن است او را از نظر اجتماعی با مشکلات زیاد اقتصادی، خانوادگی و روانی مواجهه کند. برعکس، دانش‌آموختگان با کسب موفقیت و پیشرفت در مدارس و دانشگاه‌ها می‌توانند به موقعیت فردی و اجتماعی بالایی دست یابند و با اعتماد به نفس بالا و سلامت روحی-روانی و جسمی، پله‌های موفقیت را در مسیر زندگی پیمایند. با استناد به مطالب بالا می‌توان گفت که بررسی متغیرهای مربوط به سازگاری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان یک ضرورت پژوهشی به نظر می‌رسد. از سوی دیگر، نوجوانی، جوانی و مسائل مربوط به آن همچون ورود به دوران آن با سردرگمی هویت و مسائل و مشکلات آن همچون تعارض نقش و برقراری روابط سالم اجتماعی با همسالان، دوری و جدایی از خانواده و روابط با همسالان و مانند آن اهمیت و ضرورت پژوهش در این حیطه را دوچندان می‌کند. تمرکز پژوهش‌های قبلی عمدتاً بر پیشرفت یا عملکرد تحصیلی دانشجویان است. این در حالی است که سبک زندگی دانشجویان به سبک زندگی دور از خانواده تا حد زیادی متفاوت از دانش‌آموزان است و انتظار می‌رود دانشجویان خودمدیریتی لازم را در ابعاد مختلف زندگی داشته باشند و به پختگی روانی لازم در این زمینه رسیده باشند. لذا با توجه به اهمیت این موضوع، هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس سبک‌های دلبستگی است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی، همبستگی است. جامعه مورد مطالعه شامل دانش‌آموزان دختر و پسر دوره‌ی متوسطه سال اول و دوم دبیرستان‌های استان لرستان در سال (۹۳-۹۴) است و جامعه مورد مطالعه (۱۸۰۰۰ نفر) و از نظر نمونه‌گیری بر اساس

جدول مورگان شامل ۳۶۴ نفر از دانش‌آموزان (۲۰۰ دانش‌آموز دختر و ۱۶۴ دانش‌آموز پسر) بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. بدین صورت که ابتدا استان لرستان را از لحاظ جغرافیایی به ۵ حوزه تقسیم شد (شمال، جنوب، مرکز، شرق و غرب) و از هر حوزه جغرافیایی یک شهرستان به صورت تصادفی انتخاب شد در ادامه از هر منطقه آموزشی یک مدرسه پسرانه و یک مدرسه دخترانه و از هر مدرسه نیز دو پایه و از هر پایه نیز یک کلاس و از هر کلاس هم ۱۰ دانش‌آموز به طور تصادفی انتخاب شدند. ملاکهای ورود به مطالعه شامل گستره سنی ۱۴ تا ۱۸ سال، اخذ رضایت آگاهانه برای شرکت در مطالعه و ملاکهای خروج نیز شامل عدم حضور در طول دوره پژوهش به مدت یک سال تحصیلی، عدم تمایل دانش‌آموزان از ادامه حضور در مطالعه، بروز هرگونه اتفاق غیرمنتظره که منجر به تغییر سازگاری اجتماعی فرد گردد. پژوهشگر خود را به شرکت‌کنندگان در پژوهش معرفی و در مورد اهداف پژوهش توضیحاتی ارائه نمود، به واحدهای پژوهش جهت محرمانه ماندن اطلاعات شخصی اطمینان داده شد، عقاید، فرهنگ، مذهب و ... واحدهای مورد پژوهش محترم شمرده شد، برآزاد بودن واحدهای مورد پژوهش جهت حضور در ادامه پژوهش تأکید شد، حریم شخصی آزمودنی‌ها حفظ شد و به آن‌ها اطمینان داده شد، در ثبت اطلاعات و آمار به دست آمده از پژوهش در زمان جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن‌ها و استفاده از منابع دقت و امانت‌داری عملی به عمل آمد. در روش اجرای پژوهش به این صورت بود که محقق، ابتدا با کسب مجوز از اداره آموزش و پرورش استان لرستان کل آمار دانش‌آموزان را از فناوری مقطع مورد نظر دریافت کردند و پرسشگر پس از آن در دبیرستان‌های که به صورت تصادفی انتخاب شده بود برای اجرا پرسشنامه حضور پیدا کرد و هدف از تحقیق را توضیح دادند و با رضایت دانش‌آموزان پرسشنامه را برای پاسخگویی در اختیار دانش‌آموزان قرار دادند و ضمن توضیح، محرمانه بودن اطلاعات بر طبق دستورالعمل پرسشنامه را پاسخ دادند.

ابزار پژوهش

پرسشنامه سبک‌های دلبستگی هازن و شیور: یک ابزار اندازه‌گیری خود-ارزیابی است که توسط هازن و شیور^۱ (۱۹۷۸) ساخته شد و در سال ۱۹۹۳ تجدیدنظر شده است. این آزمون بر پایه این فرض که مشابهت‌هایی از سبک‌های دلبستگی کودک-مراقب را می‌توان در روابط بزرگسالی نیز یافت؛ تنظیم شده است. این ابزار اندازه‌گیری شامل دو بخش است. در بخش اول، آزمودنی در مورد سه جمله توصیفی ارائه شده، وضعیت خود را درباره میزان تطابقش با هر توصیف که بیانگر احساسات فرد درباره راحتی و نزدیکی و صمیمیت در روابط است و نشان‌دهنده یک سبک دلبستگی است، مشخص می‌کند و در بخش دوم، سبک دلبستگی خود را بر اساس یکی از سه توصیف ارائه شده که در بخش اول آمده است، معین می‌کند و یک ابزار اندازه‌گیری تک عاملی خودسنجی است. این پرسشنامه دارای سه عبارت، توصیفی از احساس‌های فرد درباره راحتی یا صمیمیت در روابط است که هر توصیف نشانگر یکی از سه سبک دلبستگی (ایمن، اجتنابی و دوسوگرا) است و آزمودنی بایستی یکی از توصیف‌ها را که بهتر از همه، احساس آن‌ها را در روابط نزدیک و صمیمانه وصف می‌کند، انتخاب کند. از نظر سنی می‌توان این پرسشنامه را برای دانش‌آموزان به کار گرفت و در مورد دانشجویان دانشگاه تهران هنجاریابی شده است، یک آزمون ۲۴ سؤالی است و سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (۱- خیلی کم، ۲- کم، ۳- متوسط، ۴- زیاد، ۵- خیلی زیاد) می‌سنجد. در نمره‌گذاری پرسشنامه سبک دلبستگی هازن و شیور که بشارت آن را هنجاریابی کردند، سوالات مربوط به سبک دلبستگی اجتنابی، سوالات (۲، ۵، ۸، ۱۱ و ۱۴)، سبک دلبستگی ایمن، سوالات (۱، ۴، ۷، ۱۰ و ۱۳) و سبک دلبستگی دوسوگرا، سوالات (۳، ۶، ۹، ۱۲ و ۱۵) است و در این پرسشنامه برای دلبستگی

به مادر سوالات (۱۶، ۱۷، ۱۸) و برای دلبستگی به پدر سوالات (۱۹، ۲۰، ۲۱) و برای دلبستگی به دوستان سوالات (۲۲، ۲۳، ۲۴) در نظر گرفته شده است حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در خرده مقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ خواهد بود و روایی محتوایی این مقیاس را با سنجش ضریب همبستگی نمره‌های چهار متخصص روان‌شناسی به دست آورده‌اند. در ایران "مقیاس دلبستگی بزرگسالان تجدیدنظر شده" توسط بشارت (۱۳۸۴) ترجمه و اعتباریابی شده است. بشارت در پژوهش خود روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی بر روی ۲۴۰ دانشجو را بررسی کرد. نتایج ۳ عامل را نشان داد. همچنین ثبات به روش بازآزمایی با فاصله ۲ هفته بر روی ۲۴۰ نفر از دانشجویان ۰/۶۰ و برای "مقیاس دلبستگی بزرگسالان تجدیدنظر شده" برابر ۰/۷۰ گزارش کردند. پایایی این پرسشنامه از روش محاسبه آلفا کرونباخ و بازآزمایی استفاده کرد محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای سبک‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا- اضطرابی به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۷۱، ۰/۶۹ به دست آمد، در بازآزمایی، ضریب همبستگی بین دو اجرا ۰/۹۲ بود که نشان گر پایایی بسیار مطلوب پرسشنامه است. در مطالعه پاکدامن در سال ۱۳۸۳ بر روی ۱۰۰ تن (۵۰ دختر و ۵۰ پسر) از دانش‌آموزان کلاس دوم دبیرستان شهر تهران میزان اعتبار آزمون با استفاده از آزمون مجدد بصورت همبستگی بین این دو اجرا را برای دلبستگی ایمن ۰/۸۲، دلبستگی اجتنابی ۰/۸۰ و دوسوگرا/ اضطرابی ۰/۸۳ گزارش کرد. همچنین ضریب آلفا کرونباخ در نمونه دانش‌آموزان کلاس دوم دبیرستان ۰/۷۹ و پایایی به روش آزمون- باز آزمون مجدد با فاصله ۲ هفته در یک نمونه از نوجوانان به ترتیب برای دلبستگی دوسوگرا / اضطرابی، اجتنابی و ایمن برابر ۰/۷۲، ۰/۵۶ و ۰/۳۷ و برای کل مقیاس ۰/۷۹ به دست آمد.

مقیاس سازگاری اجتماعی کالیفرنیا: این مقیاس دارای ۱۲ زیرمقیاس است و ۶ زیر مقیاس آن به سازگاری اجتماعی مربوط می‌شود که در آن پاسخ بله نمره ۱ و پاسخ خیر

نمره صفر می‌گیرد. مثلاً در مقیاس علایق ضداجتماعی که یکی از خرده مقیاس‌های سازگاری اجتماعی است، فردی ضداجتماعی تلقی می‌شود که بخواهد دیگران را آزار بدهد، نزاع کند، تمرد نماید و اموال عمومی را تخریب سازد و آسایش خود را به قیمت بر هم زدن آرامش دیگران به دست آورد. سؤالات آزمون براساس قضاوت معلمان، مدیران و واکنش دانش‌آموزان و نیز ضریب همبستگی نقطه‌ای انتخاب شده است. هماهنگی درونی آزمون به وسیله دو نیمه کردن آزمون با روش اسپیرمن براون خرده آزمون سازگاری اجتماعی از $(a = 0/87)$ تا $(a = 0/90)$ گزارش شده است که نشان می‌دهد تمام سؤالات شش زیرمقیاس از انسجام درونی مناسبی برخوردارند (عطاری، شهنی بیلاق، کوچکی و همکاران، ۱۳۸۴). پرسشنامه سازگاری اجتماعی شامل ۱۸۰ سؤال دوگزینه‌ای از نوع (بله - خیر) است، که در این تحقیق از فرم ۹۰ سؤالی آن استفاده شده است. این پرسش‌نامه توسط ثورپ، کلارک و تیکز در سال ۱۹۳۹ (به نقل از خدایاری فرد و همکاران، ۱۳۸۱) برای اولین بار منتشر شد و در سال ۱۹۵۳ مورد تجدیدنظر قرار گرفت. این فرم آزمون، نیمرخ اجتماعی فرد را اندازه‌گیری می‌کند. نمره سازگاری اجتماعی کلی از نمره‌های مقیاس‌های فرعی به دست می‌آید. همچنین اعتبار و پایایی برای مقیاس سازگاری شخصی در حدود $0/89$ تا $0/91$ و برای مقیاس سازگاری اجتماعی در حدود $0/87$ تا $0/91$ گزارش شده است. این ضرایب برای مقیاس ۳۹۵‌های فرعی آزمون در دامنه $0/60$ تا $0/87$ و برای کل آزمون $0/92$ تا $0/93$ قرار دارد (توزنده جانی، صدیقی، نجات و همکاران، ۱۳۸۶).

پیشرفت تحصیلی: میزان موفقیت دانش‌آموزان در یادگیری مطالب درسی پیش‌بینی شده از سوی وزارتخانه آموزش و پرورش، پیشرفت را جلوه‌ای از جایگاه تحصیل دانش‌آموزان می‌داند که ممکن است بیانگر نمره‌های برای یک دوره یا میانگین نمرات در

دوره‌های قبل باشد (لاوین^۱، ۱۹۶۵).

یافته‌ها

در این بخش، فراوانی و درصد فراوانی متغیرهای جمعیت‌شناختی در چارچوب جدول فراوانی و نمودار نشان داده شده است. بر اساس جنسیت آزمودنی‌ها، ۳۷۵ نفر در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است. از این نمونه، ۱۸۷ نفر (۴۹/۹ درصد) پسر و ۱۸۸ نفر (۵۰/۱) دختر بودند.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد در متغیرهای مورد مطالعه

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آماره	آماره نرمال بودن با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف
			P	
سازگاری اجتماعی	۴۹/۷۴	۹/۰۷	۰/۱۰۳	۰/۲۰
سبک دلبستگی	۶۹/۱۱	۱۰/۷۸	۰/۱۹۱	۰/۱۵
سبک دلبستگی اجتنابی	۱۴/۳۵	۴/۰۴	۰/۲۲۰	۰/۰۵
سبک دلبستگی اضطرابی	۱۳/۳۴	۳/۹۷	۰/۲۰۷	۰/۰۹
سبک دلبستگی ایمن	۱۴/۶۶	۴/۱۵	۰/۲۰۴	۰/۰۸
دلبستگی به مادر	۹/۰۱	۲/۷۸	۰/۱۰۷	۰/۱۹
دلبستگی به پدر	۸/۷۰	۲/۷۹	۰/۱۹۹	۰/۱۱
دلبستگی به دوستان	۹/۰۷	۲/۷۷	۰/۱۱۴	۰/۱۸
پیشرفت تحصیلی	۱۵/۴۷	۱/۵۷	۰/۱۰۴	۰/۲۰

بر طبق جدول ۱، میانگین و انحراف معیار هر یک از متغیرهای پژوهشی بیان شده است. بر این اساس، میانگین (و انحراف استاندارد) سازگاری اجتماعی ۴۹/۷۴ و (۹/۰۷)، دلبستگی کلی ۶۹/۱۱ و (۱۰/۷۸)، سبک دلبستگی اجتنابی ۱۴/۳۵ و (۴/۰۴)، سبک دلبستگی اضطرابی ۱۳/۳۴ و (۳/۹۷)، سبک دلبستگی ایمن ۱۴/۶۶ و

1. Lavin, D. E.

(۴/۱۵) و دل‌بستگی به مادر ۹/۰۱ و (۲/۷۸) و دل‌بستگی به پدر ۸/۷۰ و (۲/۷۹) دل‌بستگی به دوستان ۹/۰۷ و (۲/۷۷) و پیشرفت تحصیلی ۱۵/۴۷ و (۱/۵۷) می‌باشد. همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کالموگروف- اسمیرنوف مورد بررسی قرار گرفت نتایج نشان داد که فرض مبتنی بر نرمال بودن داده‌ها تایید شد.

نتایج حاصل از نمودار جعبه‌ای^۱ برای بررسی مفروضه داده‌های پرت نشان داد که از بین ۴۰۰ پرسشنامه دریافتی ۱۸ داده در کرانه بالا و ۱۸ داده در کرانه پایین قرار داشتند که در نهایت این ۳۶ داده حذف و تحلیل نهایی بر روی ۳۶۴ پرسشنامه انجام شد. برای بررسی روابط خطی بین متغیرها از روش ترسیم نمودار پراکندگی^۲ استفاده شد. نتایج حاصل از نمودار پراکندگی نشان داد که، رابطه بین متغیرها خطی است. برای بررسی عدم وجود هم‌خطی چندگانه از آماره تحمل^۳ و عامل افزایش واریانس^۴ (VIF) استفاده شد. در پژوهش حاضر آماره‌های تحمل و عامل افزایش واریانس برای هیچ‌کدام از متغیرها به ترتیب از ۰/۱ کوچکتر و از ۱۰ بزرگتر نبود. بنابراین، هم‌خطی چندگانه در بین متغیرهای پیش‌بین مشاهده نشد. نتایج حاصل از آزمون دوربین واتسون^۵ (DW) روشی برای تشخیص همبستگی در باقی‌مانده‌های تحلیل مدل رگرسیونی نشان داد که دامنه نمرات این آزمون بین ۱ تا ۱/۹۶ بود بنابراین مفروضه استقلال داده‌ها به درستی رعایت شده است. بنابراین مطابق با معیارهای دیدگاه کلاین و موتهن^۶ (۲۰۰۷) در این پژوهش هم‌خطی چندگانه مشاهده نشد.

1. Boxplot.
2. scatter plot.
3. Tolerance.
4. variance inflation factor (VIF).
5. Durbin-Watson.
6. Klein & Muthén.

جدول ۲. نتایج ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با سازگاری اجتماعی

P	همبستگی پیرسون	متغیر ۲	متغیر ۱
۰/۰۰۱	-۰/۳۵	سبک اجتنابی	سازگاری اجتماعی
۰/۰۰۱	-۰/۲۹	سبک اضطرابی	
۰/۰۰۱	۰/۴۱	سبک ایمن	
۰/۰۰۱	۰/۳۵	دلبستگی به مادر	سازگاری اجتماعی
۰/۰۰۱	۰/۳۷	دلبستگی به پدر	
۰/۰۰۱	۰/۳۸	دلبستگی به دوستان	
۰/۰۰۱	-۰/۰۰	سبک اجتنابی	
۰/۰۰۱	-۰/۰۰	سبک اضطرابی	
۰/۰۰۱	۰/۰۰	سبک ایمن	
۰/۰۰۱	۰/۰۸۲	دلبستگی به مادر	پیشرفت تحصیلی
۰/۰۳۲	۰/۰۰	دلبستگی به پدر	
۰/۰۰۱	۰/۰۰	دلبستگی به دوستان	

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، نتایج همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک اجتنابی و اضطرابی با میزان سازگاری اجتنابی رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($P \leq 0/01$) نتایج همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن و سازگاری اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P \leq 0/01$). و بالعکس. نتیجه همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که بین سبک دلبستگی به مادر، به پدر و دوستان با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P \leq 0/01$). همچنین نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که میان سبک دلبستگی اجتنابی و اضطرابی با میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($P \leq 0/01$). همچنین نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین دلبستگی ایمن، دلبستگی به مادر، پدر و دوستان و پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P < 0/01$).

جدول ۳. خلاصه مدل رگرسیونی به همراه ضرایب استاندارد و غیراستاندارد متغیرهای پژوهش

شاخص	SS	DF	MS	F	P	(R ²)R
رگرسیون	۹۶۷۲/۳۶۸	۶	۱۶۱۲/۰۶۱			۰/۵۵۷
باقیمانده	۲۱۰۹۹/۰۵۶	۳۶۸	۵۷/۳۳۴	۲۸/۱۱۷	۰/۰۰۱	(۰/۳۱۰)
کل	۳۰۷۷۱/۴۲۴	۳۷۴				
سازگاری	متغیر پیش‌بین	B	SD.t	β	t	P
اجتماعی	سبک اجتنابی	-۰/۳۶۳	۰/۱۲۳	-۰/۱۶	۰/۰۰۳	-۲/۹۶
	سبک اضطرابی	-۰/۳۲۷	۰/۱۲۲	-۰/۱۴	۰/۰۰۸	-۲/۶۸
	سبک ایمن	۰/۵۱۲	۰/۱۰۸	۰/۲۳	۰/۰۰۱	۴/۷۳
	دل‌بستگی به مادر	۰/۳۱۲	۰/۱۸۳	۰/۱۰	۰/۰۰۹	۱/۷۱
	دل‌بستگی به پدر	۰/۴۷۰	۰/۱۸۹	۰/۱۵	۰/۰۱	۲/۴۹
	دل‌بستگی به دوستان	۰/۲۹۷	۰/۱۹۴	۰/۰۹	۰/۱۲	۱/۵۳
پیشرفت تحصیلی	سبک اجتنابی	۰/۱۷	-۱/۳۷	-۰/۰۸	۰/۰۲۴	-۰/۰۳۳
	سبک اضطرابی	۰/۲۶	-۱/۱۳	-۰/۰۷	۰/۰۲۴	-۰/۰۲۷
	سبک ایمن	۰/۰۰۱	۳/۰۵	۰/۱۷	۰/۰۲۱	۰/۰۶۳
	دل‌بستگی به مادر	۰/۵۳	۰/۶۳	۰/۰۴	۰/۰۳۵	۰/۰۲۲
	دل‌بستگی به پدر	۰/۱۳	۱/۵۲	۰/۱۰	۰/۰۳۷	۰/۰۵۵
	دل‌بستگی به دوستان	۰/۱۱	۰/۵۹	۰/۱۱	۰/۰۳۸	۰/۰۶۰

همانگونه که در جدول ۳ نشان داده شده است پس از اجرای رگرسیون چندگانه، مقدار R² به دست آمده نشان داد که ۳۱ درصد از واریانس کل سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان توسط متغیرهای وارد شده در مدل، تبیین گردیده است. بدین دلیل کوهن^۱ (۱۹۸۸) معتقد است که مقادیر $R \geq 0/5$ (یعنی $R^2 \geq 0/25$) بیانگر ارتباط بسیار قوی بین متغیرهای مورد مطالعه است. در این مطالعه نیز $R^2 = 0/310$ بود که حاکی از ارتباط چند متغیره قوی بین متغیرهای پیش‌بین و سازگاری و پیشرفت تحصیلی است. تحلیل

1. Cohen.

واریانس^۱ روی همین مدل نیز حاکی از معنی داری مدل کلی بود: $(P \leq 0/001, F_{(6, 368)} = 28/117)$. مقدار دوربین - واتسون نیز برابر با ۱/۹۸ است که بیان کننده استقلال متغیرها از یکدیگر می‌باشند.

همانطور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود با توجه به مقادیر بتا سبک دلبستگی اجتنابی ($\beta = -0/16$)، سبک دلبستگی اضطرابی ($\beta = -0/14$)، دلبستگی ایمن ($\beta = 0/23$)، دلبستگی به مادر ($\beta = 0/10$)، دلبستگی به پدر ($\beta = 0/15$) و دلبستگی به دوستان ($\beta = 0/09$)، به عنوان قوی ترین متغیرها برای پیش بینی سازگاری تحصیلی دانش آموزان می‌باشند. همچنین برای تعیین نقش سبک‌های دلبستگی در پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان خلاصه مدل رگرسیونی نیز نشان داده که حدود ۱۴ درصد از واریانس پیشرفت تحصیلی از طریق سبک‌های دلبستگی تبیین می‌شود ($R^2 = 0/14$). با توجه به مقادیر بتا سبک دلبستگی ایمن ($\beta = 0/17$)، دلبستگی به پدر ($\beta = 0/10$)، دلبستگی به دوستان ($\beta = 0/11$)، به عنوان قوی ترین متغیرها برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می‌باشند. نتایج مقادیر آماره تحمل برای همه متغیرهای پیش بین پژوهش از ۰/۱ بزرگتر و مقادیر آماره عامل افزایش واریانس نیز برای همه آن‌ها از ۱۰ کوچکتر می‌باشد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر پیش بینی سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بر اساس سبک‌های دلبستگی به والدین بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی با سازگاری دانش آموزان رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر دانش آموزان که نمره بالاتر در سبک‌های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی گرفتند در سازگاری نیز نمرات پایین تری گرفتند. همچنین نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن با سازگاری رابطه

1. Analysis of variance (ANOVA).

مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتیجه به دست آمده با پژوهش‌های (لتر، دی و پریس، ۲۰۱۵؛ اوکید و جاناتون، ۲۰۱۸؛ بایندری و اورال، ۲۰۱۹) همسومی باشد.

در تبیین این یافته می‌توان گفت که دلبستگی ایمن پناهگاهی امن را برای کودک پایه‌ریزی می‌کند که با تکیه بر آن به کاوش می‌پردازد و برچالش‌های محیط فائق می‌آید (بالبی، ۱۹۹۶). کودک، این احساس درونی امنیت را رفته رفته به محیط اجتماعی و به خصوص مدرسه می‌برد و از آن در راستای فرصت‌های آموزشی استفاده می‌کند. به این ترتیب از طریق همین مهارت‌ها و سبک‌های دلبستگی، فرد با چالش‌های مدرسه و تعارضات ناشی از آن مقابله می‌کند و می‌تواند از توان علمی خود بهره بیشتری گیرد و از لحاظ تحصیلی پیشرفت نماید (اینشورت، ۱۹۷۸؛ شارپ، ۲۰۰۴). دلبستگی، همچنین، جهانی قابل اعتماد را برای دانش‌آموزان به وجود می‌آورد و آنها به این باور می‌رسند که می‌توانند بر محیط خویش تأثیر بگذارند و آن را تحت کنترل خویش در آورند. نتایج بعضی مطالعات (شانکار سربواستاوا^۱، ۲۰۱۸ و صمدی کاشان، جعفری، محمودی، قاسم زاده، ۱۳۹۷ و آیتک، پیک و بوند^۲، ۲۰۱۹) نشان می‌دهد که کودکان دارای دلبستگی ایمن، می‌توانند در موقعیت‌های جدید راحت‌تر و زودتر با اطرافیان ارتباط برقرار کنند و خود را با شرایط جدید وفق دهند. این موضوع در دوران مدرسه محسوس‌تر است زیرا کودک بدون حضور والدین باید حلقه ارتباطی خوبی با دیگران برقرار کند و بتواند به نحو مطلوبی با همسالان تعامل کند. همچنین دلبستگی‌های اولیه، احساس تعلق کودک به مدرسه، مشارکت کردن در امور مدرسه، و تصمیم‌گیری‌های مربوط به نحوه آموزش و انجام تغییرات احتمالی، برقراری ارتباطات خاص با معلمان و کادر آموزشی را پیش‌بینی می‌کند (کاسیدی و شیور، ۲۰۰۸).

در مجموع، با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت که سبک دلبستگی و همچنین میزان سازگاری دانش‌آموزان با شرایط بحرانی مختلف زندگی، می‌تواند بر

1. Shankar Srivastava, P.
2. Aytac, B., Pike, A., Bond, R.

پیشرفت تحصیلی آنها تأثیرگذار باشد. این پژوهش ضرورت توجه خانواده‌ها به نوع تعامل مناسب با فرزندانشان و این که چگونه نیازهای دوران کودکی و سبکهای دلبستگی و سازگاری آنها می‌تواند باعث بروز یا عدم بروز مشکلات تحصیلی گردد را خاطر نشان می‌سازد. نتایج این پژوهش همچنین می‌تواند برای متخصصان مربوط به این حوزه و همچنین مسئولان آموزش و پرورش، کاربردهایی داشته باشد. روان‌شناسان و مشاوران می‌توانند با آموزش‌های متناسب به خانواده‌ها، زمینه بهبود در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را فراهم آورند. در تبیین این یافته، می‌توان گفت که سبک دلبستگی ایمن می‌تواند منجر به بازخورد مثبت و موفق در زمینه موفقیت شود و چون موفقیت تحصیلی یک برونداد اجتماعی ارزشمند است لذا بازخوردهای مثبت حاصل از سبک دلبستگی ایمن منجر به افزایش پیشرفت تحصیلی در فرد می‌گردد. از طرف دیگر، این احتمال وجود دارد که دانش‌آموزان با سبک دلبستگی ایمن به دلیل برخورداری از مهارت‌های ذهنی بیشتر از مهارت‌های بیشتری نیز در حل مسئله برخوردار باشند. به اعتقاد بالبی سبک دلبستگی ایمن با سلامت جسمانی، روان‌شناختی، عملکرد بهینه اجتماعی و ارتباطات مطلوب خانوادگی رابطه دارد (بالبی، ۲۰۰۵). دانش‌آموز سازگار همچنین با توجه به ویژگی‌هایی از جمله داشتن انتظار از خویشتن در محدوده امکانات و توانایی‌ها، شناسایی اهداف زندگی و رویکرد واقع‌بینانه نسبت به آنها، اهداف تحصیلی مناسب و در حد توان خود را انتخاب می‌کند و نهایت تلاش خود را جهت رسیدن به این اهداف به کار می‌گیرد و در نتیجه پیشرفت‌های تحصیلی به دست می‌آورد (آقایوسفی و همکاران، ۱۳۹۴).

همچنین نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک دلبستگی با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتیجه به دست آمده با پژوهش‌های (لتر، دی و پریس، ۲۰۱۵؛ اوکید و جاناتون، ۲۰۱۸؛ بایندری و اورال، ۲۰۱۹) همسو می‌باشد.

سبک دلبستگی ایمن یا ناایمن در نحوه برخورد با رویدادهای مدرسه و عملکرد تحصیلی فرد مؤثر است. در توجیه این یافته‌ها باید چنین ذکر کرد که کودکان و نوجوانانی که قواعد اجتماعی گروه همسالان را به خوبی یاد می‌گیرند و نیز روابط قوی و مستحکمی با اعضای خانواده و اجتماع برقرار می‌کنند، به احتمال زیاد، سطح بالایی از سبک‌های دلبستگی ایمن را از خود بروز خواهند داد؛ دانش‌آموزانی که به خوبی سازگاری را به دست می‌آورند و از نظر اجتماعی رفتارهای مطلوب تری از خود نشان می‌دهند، مفهوم مثبت تری از خود دارند و محدودیت‌ها و تواناییهای خود را به شیوه صحیح تری ارزیابی، درک و پذیرش می‌کنند و این خود باعث ارتقای پیشرفت تحصیلی این دانش‌آموزان می‌گردد (اوکید و جاناتون، ۲۰۱۸). از آنجا که سازگاری، هم شامل فرایند انطباق فرد با شرایط موجود و هم شامل فرایند تغییر محیط برای انطباق با نیازهای فردی است، فرد را قادر می‌سازد تا از راه اصلاح محیط یا رفتار خویش به ایجاد تعادل بین خود و محیط پردازد و این موجب کاهش تنش‌های وارده از سوی محیط بر فرد می‌شود. کاهش تنش باعث می‌شود که دانش‌آموز با آرامش بیشتری به تکالیف درسی خود پرداخته و پیشرفت تحصیلی بهتری را داشته باشد (آقایوسفی و همکاران، ۱۳۹۴).

در تبیین دیگر رابطه سبک‌های دلبستگی و پیشرفت تحصیلی می‌توان گفت که سبک‌های دلبستگی می‌توانند در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نقش مهمی داشته باشند. دلبستگی ایمن موجب اعتماد و خود باوری در فرد می‌شود و می‌تواند محیط زندگی خود را تجربه کند و بر آن تسلط پیدا کند، این باور در کودک شکل می‌گیرد و اولین روزهای مدرسه تجربه‌های استقلال و عدم حضور والدین را کسب می‌کند و می‌تواند تعامل با دیگران را احساس کند. بنا بر این دلبستگی ایمن کودک تعیین کننده شیوه مشارکت در فعالیت‌های مدرسه همراه با احساس آرامش بدون اضطراب و توانایی برقراری ارتباط با معلمان برای حل مسائل آموزشی خود است. و در همین راستا

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که دلبستگی به مادر و دلبستگی به پدر و دوستان با سازگاری اجتماعی رابطه مثبت و معناداری دارد، نتیجه یافته‌های این پژوهش با مطالعات، بشارت، چباری، سعادت (۱۳۹۵)، قدمی (۱۳۹۳)، آقاییوسفی و همکاران (۱۳۹۴) همسواست.

با توجه به نتایج بدست آمده می‌توان گفت این پژوهش گامی در جهت گسترش مبانی علمی است و نقش سبک‌های دلبستگی خانواده‌ها در سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی فرزندان را مشخص می‌کند. این پژوهش با مطالعه روابط میان سبک‌های دلبستگی با سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌تواند اطلاعات خوبی در زمینه‌های روان‌شناختی برای والدین و کارکنان تعلیم و تربیت ایجاد کند. نقش مهم دوران اولیه زندگی کودک در شکل‌گیری رفتار و شخصیت وابسته ایمن و نایمن او را در تمام دوران زندگی مشخص می‌کند و نشان می‌دهد که دلبستگی ایمن یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های قوی برای دو متغیر سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی است. والدین باید تلاش کنند که کودکان دلبسته ایمن تربیت کنند، تا در دوران نوجوانی و بزرگسالی عملکرد بهتری داشته باشند. از طرفی یافته‌های این پژوهش می‌تواند در جهت آگاهی والدین، مربیان و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت ثمربخش باشد و در حوزه درمان روان‌شناسان و مشاوران از طریق آموزش به والدین امکان افزایش سازگاری و پیشرفت تحصیلی را در دانش‌آموزان فراهم کند. از والدین، مربیان و مسئولان آموزش و پرورش انتظار می‌رود به تعامل سازنده خانواده‌ها با فرزندان توجه شود. بنا براین تأمین نیازهای دوران کودکی از طریق خانواده و کیفیت روابط والد-کودک، تجربه دلبستگی ایمن خودباوری مثبت را پی‌ریزی می‌کند و به این ترتیب موفقیت‌های سازگاری اجتماعی و تحصیلی حاصل می‌شود.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش، نمونه مورد مطالعه است. نمونه شامل دانش‌آموزان دبیرستان‌های خرم‌آباد، بروجرد، الیگودرز، کوهدشت، و پلدختر است و با

توجه به تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی دانش‌آموزان مناطق مختلف استان لرستان و همچنین تفاوت بین این منطقه با سایر شهرهای کشور، در تعمیم نتایج این پژوهش به دانش‌آموزان مناطق سایر شهرهای کشور، باید احتیاط نمود. به علاوه، شرکت کنندگان این پژوهش، در مقطع متوسطه اول و دوم مشغول به تحصیل بودند، بنابراین تعمیم نتایج به دانش‌آموزان دیگر مقاطع باید با احتیاط صورت گیرد. عدم کنترل متغیرهای مداخله‌کننده از جمله وضعیت اقتصادی دانش‌آموزان و همچنین استفاده از پرسشنامه به عنوان ابزار پژوهش از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر است که پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آتی به آنها پرداخته شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های مداخله‌ای در مورد شیوه‌های افزایش سازگاری و بهبود در سبک دلبستگی دانش‌آموزان صورت گیرد.

ملاحظات اخلاقی پژوهش

تمامی شرکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش رضایت شفاهی خود را اعلام نمودند و اطمینان لازم در مورد محرمانگی اطلاعات به آنها داده شده است.

سهم نویسندگان

نویسنده مسئول تمامی مراحل فرایند پژوهشی را به تنهایی مدیریت نموده و مسئول نگارش مقاله است. بله

حمایت مالی

این مقاله با عنوان «پیش‌بینی سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان براساس سبک‌های دلبستگی به والدین» است و از هیچ مؤسسه‌ای حمایت مالی دریافت نکرده است.

تعارض منافع

یافته‌های این مطالعه هیچ‌گونه تضاد با منافع شخصی یا سازمانی ندارد.

قدردانی

از کارکنان اداره فناوری و مدیران و دبیران و دانش‌آموزان استان لرستان که در انجام این پژوهش ما را یاری کردند سپاسگزاری می‌گردد.

منابع

- احمدی، پ. (۱۳۹۴). بررسی مقایسه‌ای روابط ساختاری بین خودکارآمدی تحصیلی، هویت تحصیلی، هوش هیجانی با عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان دختر مدارس عادی و تیزهوش پایه اول دبیرستان‌های تبریز در سال تحصیلی ۹۳-۹۴. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه ارومیه.
- امانی، ر، اعتمادی، ع، فاتحی زاده، م، بهرامی، ف، و همکاران (۱۳۹۱). رابطه میان سبک‌های دلبستگی و سازگاری اجتماعی. نشریه دانش‌ور رفتار: ۱۹، ۶، ۱۵-۲۶.
- آتش روزب، پاکدامن، ش، عسکری، ع، (۱۳۸۷). ارتباط بین پنج رگه شخصیتی و پیشرفت تحصیلی، فصلنامه روان‌شناسی ایران، ۴، ۱۶.
- آقایوسفی، ع، سراوانی، ش، زراعتی، ر، رازقی، ف، ا، پورعبدل، س. (۱۳۹۴). پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان براساس سبک‌های دلبستگی و سطوح مختلف سازگاری. مجله روانپزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران، ۲۱ (۴)، ۳۰۸-۳۱۶.
- آقایوسفی، ع، سراوانی، ش، زراعتی، ر، رازقی، ف و پورعبدل س، (۱۳۹۴). پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان براساس سبک‌های دلبستگی و سطوح مختلف سازگاری. مجله روانپزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران، ۲۱ (۴)، ۳۰۸-۳۱۶.
- انصارالحسینی، عابدی، نیلفروشان (۱۳۹۹). بررسی تأثیر مشاوره‌ی انطباق‌پذیری شغلی بر اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان، فصلنامه علمی پژوهشی مشاوره انجمن مشاوره ایران جلد ۱۹، شماره ۷۸، پاییز ۱۳۹۹.
- بشارت، م، جباری، آ، سعادت، م، (۱۳۹۵). پیش‌بینی شاخص‌های دلبستگی فرزندان براساس شاخص‌های دلبستگی والدین، مطالعه بین‌نسلی، فصلنامه روان‌شناسی تحولی روان‌شناسان ایران، ۱۳، ۴۹، ۱۳۹۵.
- بشارت، م، (۱۳۷۹). ساخت و هنجاریابی مقیاس دلبستگی بزرگسالان (گزارش طرح پژوهشی)، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.
- بشارت، م؛ گلی‌نژاد، م، احمدی، ع، (۱۳۸۲). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و مشکلات بین‌شخصی. مجله روانپزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران. ۸ (۴)، ۷۴-۸۱.

پارسا، ن، احمدپنا، م، پارسا، پ، و قلعه‌ایها، ع، (۱۳۹۲). بررسی ارتباط روابط عاطفی بین والدین و فرزندان با سازگاری تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ۲۲، ۸۳-۹۰.

پاکدامن، ش، (۱۳۸۳)، بررسی ارتباط بین دلبستگی و جامعه‌طلبی در نوجوانان. مجله علوم روان‌شناختی ۹، ۴۷، ۳۰۲۵.

توزنده جانی، ح، صدیقی، ک، نجات، ح، کمال‌پور، ن، (۱۳۸۶). اثربخشی نسبی آموزش‌های شناختی-رفتاری عزت‌نفس بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان، مجله پژوهش در برنامه ریزی درسی، ۲۱، ۱۶، ۱۴-۵۶. راه پیمانه، س، شیخ‌الاسلامی، ر، (۱۳۹۵) نقش واسطه‌ای هویت معنوی در رابطه بین دلبستگی به والدین و همسالان با تاب‌آوری، فصلنامه روان‌شناسی معاصر ۱۳۹۸، ۱، ۱۱، ۴-۶۷.

زارع مهرجردی، ف، سمیعی، ف، عابدی، م، (۱۳۹۷) تأثیر مشاوره پویا بی اجتماعی بر هویت شغلی دانشجویان، پژوهش‌های مشاوره، ۱۷، ۶۸، ۱۳۹۷.

سامانی، سیامک (۱۳۸۵). مقایسه میزان دلبستگی به پدر و مادر و دوستان در گروهی از دانش‌آموزان مقطع راهنمایی شهر شیراز، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، ۴۹ (۱۴)، ۹۹-۱۱۲.

شجاع‌الدینی، ع، عزیزی، س، (۱۳۹۷). ارتباط سبک‌های دلبستگی و سازگاری اجتماعی، عاطفی زندانیان بر اساس مدت تحمل حبس، پنجمین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی. صبری، م؛ خوشبخت، ف و گلزار، ح، (۱۳۹۳). رابطه سبک‌های دلبستگی و سازگاری اجتماعی: نقش واسطه‌ای هوش هیجانی، روان‌شناسی تحولی، روان‌شناسی ایرانی، ۱۱ (۴۲)، ۱۸۱-۱۹۴.

صمدی کاشان، س، جعفری، ف، محمود‌پور، ع، قاسم‌زاده، س، (۱۳۹۷) پیش‌بینی گرایش به طلاق و احساس تنهایی بر اساس سبک‌های دلبستگی با توجه به نقش میانجی‌گری خود‌متمایزسازی، مجله پژوهش‌های مشاوره، ۱۷، ۶۸، ۱۳۹۷.

عطاری، ی؛ شهنی‌یلاق، م؛ کوچکی، م و بشلیده، ک (۱۳۸۴). بررسی تأثیر آموزش گروهی مهارت‌های اجتماعی در سازش‌یافتگی فردی-اجتماعی نوجوانان بزه‌کار در شهرستان گنبد کاووس، مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی، ۱۲ (۲)، ۴۶-۲۵.

فرهادی، م، محقق، ح، نسائی‌مقدم، ب، (۱۳۹۹)، رابطه بین سبک‌های دلبستگی با مشکلات بین‌شخصی دانشجویان، نقش میانجی هوش هیجانی، مجله علوم پزشکی رازی، ۲۷، ۹۹.

قدمی، م، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر تهران، فصلنامه خانواده‌پژوهش، ۲۱

قربانیان، ا، تقی‌پور، ا، موسوی، پ، حبیبی، م، (۱۳۹۴). سازگاری اجتماعی و عملکرد تحصیلی در کودکان دختر با دلبستگی ایمن و نایمن دانش‌آموزان ابتدایی شهر تهران، فصلنامه خانواده‌پژوهش شماره ۳۲.

کدیور، پ.؛ تنها، ز. و فرزاد، و. (۱۳۹۱). رابطه باورهای معرفت‌شناختی، رویکرد یادگیری و تفکر تأملی با پیشرفت تحصیلی. مجله روان‌شناسی، ۱۶ (۳)، ۲۶۵-۲۵۱.

- کریمی، م، فاطمی عقدا، ن، (۱۳۹۷) رابطه کیفیت تعامل والد فرزند با گرایش به تفکر انتقادی و مؤلفه های سلامت روان در دانش آموزان دختر نوجوان، مجله پژوهشهای مشاوره، ۶۸، ۱۷.
- محمودی، ه، (۱۳۹۸). رابطه سبک های دلبستگی و گرایش به خودکشی با نقش تعدیل کننده خود انتقادی و وابستگی در دانشجویان.
- مهید، م، فولاد چنگ، م، (۱۳۹۱). نقش دلبستگی به والدین در پیشرفت تحصیلی با واسطه گری خود کارآمدی. روان شناسی کاربردی، ۲۰۶، ۸۸-۱۰۲.
- موسوی، ر، فاطمی، ف، شانازی، ی (۱۳۹۹). رابطه بین تحمل ناکامی و انگیزه تایید با سازگاری عاطفی دانش آموزان دختر، مجله علمی پژوهشی مشاوره، ۱۹، (۷۳)، ۱۳۹۹
- میرهاشمی، م، نیکخو، م، (۱۳۸۶). سبکهای دلبستگی و محوریت های ارتباطی. اندیشه و رفتار در روان شناسی بالینی (اندیشه و رفتار)، ۲ (۵)، ۷۵-۸۸.
- نظامی، ل، آزموده، م، (۱۳۹۸). پیش بینی سازگاری اجتماعی براساس طرح واره های فرزند پروری و سبک های دلبستگی والد- فرزند در دختران نوجوان دانش آموز شهر تبریز، مجله زن و مطالعه خانواده، ۴۳، ۹۸، ۱۴۵-۱۶۵.
- نظری شاکر، ح؛ فتح تبار فیروزجایی، ک. و کرامتی، م. ر. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین عادت های مطالعه و خودکارآمدی تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پایه سوم راهنمایی شهرستان بابل. فصلنامه علوم تربیتی، ۱۳ (۱۵)، ۵۹-۷۱.
- نقش، ز، رضانی خمسی، ز، افضل، ل، افکاری شهرستانی، ر، (۱۳۹۸) وضعیت اجتماعی - اقتصادی، تاب آوری و عملکرد تحصیلی: کاربرد مدل یابی معادلات ساختاری چند سطحی، مجله پژوهشهای مشاوره، ۶۹، ۱۸، ۱۳۹۸.
- نوروزی، و. و، اسدی، س. (۱۳۹۸). نقش بهزیستی روان شناختی والدین و تعاملات والد - فرزند در تبیین سازش یافتگی اجتماعی دانش آموزان نوجوان. دو فصلنامه روان شناسی معاصر، ۱۳ (۲)، ۱۴۸-۱۴۰.
- یار محمدی، ا، شرفی راد، ح، (۱۳۹۰). تحلیل رابطه ی بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی در نوجوانان مقاله پژوهشی جامعه شناسی کاربردی، ۲۲، ۴۴، ۱۳۹۰.

- Zimmerman P. Attachment representations and characteristics of friendship relations during adolescence. *J Exp Child Psychol.* 2004; 88:83-101
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. N. (2015). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Psychology Press.
- Allen, B., Timmer, S.G., & Urquzia, A. J. (2014). Parent- child interaction therapy as an attachment- based intervention: Theoretical rationale and pilot data with adopted children. *Children and Youth Services Review*, 47(3), 334-341.
- Aytac, B., Pike, A., Bond, R. (2019). Parenting and child adjustment: a comparison of Turkish and English families. *Journal of Family Studies*. 25(3), 26786.

- Baeten, M., Dochy, F., Struyven, K. (2013). "The effects of different learning environments on students' motivation for learning and their achievement". *British Journal of Educational Psychology*, 83(3), 484-501.
- Baku, F. (2012). Perceived Foster Security, Self-Study and School Performance in language fluency. *Journal of Children and Family Studies*, 21, 992-1002.
- Bayındır, D., & Ural, O. (2019). The Investigation of Self-Regulation Skills of Preschoolers According to Their Attachment Styles to Their Mothers and Maternal Parenting Behaviors.
- Bayrami M, Keshavarzi S. Prediction of homesickness changes from attachment styles and peer relationship. *JPA*. 2015;22(2):137-52. Persian
- Bernardon, S., Babb, K. A, Hakim-Larson, J., and Gragg, M. (2011), Loneliness, attachment, and the perception and use of social support in university students. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 43 (1), 40 –51
- Bowlby, J (1980). Attachment and loss: Vol.3. loss. New York: basic books.–
- Bowlby, J. (1973). Attachment and loss: Vol.2. Separation, anxiety and anger. New York: basic books.
- Bowlby, J. (2005). A secure base: *Clinical applications of attachment theory* (Vol. 393). Taylor and Francis.
- Cassidy, J., Jones, J., & Shaver, P.R. (2013). Contributions of attachment theory and research: A framework for future research, translation and policy. *Development and Psychopathology*, 25, 1415-1434.
- Cassidy, J., Jones, J., Shaver, P. R. (2008). Handbook of attachment: theory, research, and Chen J-C, Silverthorne C. The impact of locus of control on job stress, job performance and job satisfaction in Taiwan. *Leadership & Organization Development Journal*. 29 (7), 572-82.
- Cassidy, J., Shaver, P. R. (2008). Handbook of attachment: theory, research, and clinical applications. New York: Guilford Press.
- Cherry, K,(2020). The Different Types of Attachment Styles *Childhood Research Quarterly*, 28(1): 123-133
- Chung K, Choi E. (2014). Attachment styles and mother's well-being among mothers of preschool children in Korea: The mediating role of marital satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 69, 135-139.
- Clarissa, L, Gregory, F, Brianna, B, Emmanuel,S, Ihno,L, Katrin, S, Antonio, P, James,G, Hans,S,(2020). Defense mechanism is predicted by attachment and mediates the maladaptive influence of insecure attachment on adolescent mental health, *Current Psychology* volume 39,1388–1396.
- De Andrade, L., and Pedruzzi, P. F. (2020). Development of The Workplace Attachment Scale (WAtS 12). *Ciencias Psicológicas* July-December, 14(2), e-2298.
- Elam, K. K., Sandler, I, Wolchik, S. A., Tein, J. Y., Rogers, A. (2019). Latent profiles of post-divorce parenting time, conflict, and quality: Children's adjustment associations. *Journal of Family Psychology*. 33(5), 499–510.
- Eun Sun, S., Byoung Mo, P. (2016). "Health behaviors and academic performance among korean adolescents". *Asian Nursing Research*, 10, 123-127.

- Eze, T. I., Ezenwafor, J. I. and Molokwu, L. I. (2015). Effect of meta-learning teaching method on the academic performance of building trades students in technical colleges in South-east Nigeria Department of Vocational Education, Nnamdi Azikiwe University, Awka, Anambra State, Nigeria. *Psychology*, 24 (2015), 1, 27-50.
- Girme, Y. U., Jones, R. E., Fleck, C., Simpson, J. A., & Overall, N. C. (2021). Infants' attachment insecurity predicts attachment-relevant emotion regulation strategies in adulthood. *Emotion*, 21(2), 260–272.
<https://doi.org/10.1037/emo0000721>
- Grajewski, P., Dragan, M. (2020). Adverse childhood experiences, dissociation, and anxious attachment style as risk factors of gaming disorder. *Addictive Behaviors Reports*, 11 (2020), 100269.
- Grossmann, K., Grossmann, K.E., Kindler, L., & Zimmermann, P. (2008). A wider view of attachment and exploration: The influence of mothers and fathers on the development of psychological security from infancy to young adulthood. In J. Cassidy & P. R. Shaver (Eds.), *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications*. 2nd Ed., *Chapter 36 (pp. 857-879)*. New York: Guildford Press. Jenaabadi, H., & Jalali.
- Hall, G. E., & DiPerna, J. C. (2017). Childhood social skills as predictors of middle school academic adjustment. *The Journal of Early Adolescence*, 37(6), 825-851.
- Hall, G. E., & DiPerna, J. C. (2017). Childhood social skills as predictors of middle school academic adjustment. *The Journal of Early Adolescence*, 37(6), 825-851.
- Heydarpour, F., Siahkamari, R., Heidarisharaf, P., Ziapour, A., Dehghan, F. (2018), Relationship between Attachment Styles and Parenting Styles with Self-Esteem in Dyslexic Children of Kermanshah City, Iran. *International Journal of Pediatrics*, 6(12), 8745-55.
- Holmes, J. (2014). *The search for the secure base: Attachment theory and psychotherapy*. Routledge.
- Hoseini-Hoseinabad, S., Ghobari-Banab, B., Mashayekh, M., Noorali., Farrokhi., Sheyda Sodagar, (2019). The Mediating Role of Insecure Attachment Styles between Early Experienced Violence and Marital Adjustment in Women, *Int J Behav Sci*. 2019; 13(2): 79-85.
- Karakis, O. (2013). "University preparatory class students study skills", *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 106, 3195-3209.
- Kim, J. I.; Schallert, D. L. and Kim, M. (2010); "An integrative cultural view of achievement motivation: Parental and classroom predictors of children's goal orientations when learning mathematics in Korea". *Journal of Educational Psychology*, 102(2), 418.
- Kong, SS., Kang, DR., Oh M, J., Kim, NH., (2017). Attachment insecurity as a mediator of the relationship between childhood trauma and adult dissociation. *the Official Journal of the International Society for the Study of Dissociation*, 30 June 2017, 19 (2): 214-231.
- Laible, D. J., Carlo, G., Raffaelli, M. (2000). The differential relations of parent and peer attachment to adolescent adjustment. *J Youth Adolesc* 29, 45-59.

- Lavin, D. E. (1965). The prediction of academic performance. Russel Sage Found.
- Leiter, M. P., Day, A., Price, L. (2015). Attachment styles at work: *Measurement, collegial relationships, and burnout. Burnout Res, 2(1)*, 25-35.
- Main, M., & Solomon, J. (1990). Procedures for identifying infants as disorganized/disoriented during the Ainsworth Strange Situation. In M.T. Greenberg, D. Cicchetti & E.M. Cummings (Eds.), *Attachment in the Preschool Years* (pp.121–160). Chicago, University of Chicago Press.
- Maltais, Christine. Duchesner, Stephane. Ratelle, Catherine F. & Feng, Bei (2015). Attachment to The Mother and Achievement Goal Orientations at the Beginning of Middle School: the mediating role of academic competence and anxiety. *Journal of Learning and Individual Differences. Vol 39*, pp: 39-
- Maximo, S. I., & Carranza, J. S. (2016). Parental attachment and love language as determinants of resilience among graduating university students. *Sage Open*, 6, 1-12
- Meera, K., Dustin, N. (2013). “Self-efficacy and academic achievement: Why do implicit beliefs, goals and effort regulation matter”. *Journal of School Psychology*, 31, 67-72.
- Meifen, W.(2010). Adult Attachment, Dependence, Self-Criticism, and Depressive Symptoms: A Test of a Mediational Mode.,*Journal of Personality 78(4):1135-62*
- Moullin, S., Waldfogel J., & Washbrook E. (2014). *Baby bonds: Parenting, attachment and a secure base for children*. London, UK: The Sutton Trust.
- Mugambi, P. & Gitonga, C. (2015). Adolescent awareness of the psychosocial risk factors for depression in selected secondary schools in Nairobi-Kenya. *Journal of Education and social Research*, 5(3), 191-200.
- Naderi, S., Bagheri, M., Dorre –kordi, A., Sardooyi, A. (2014). The relationship between maternal attachment styles with Compatibility of students according to the educational level of parents. *Pers Indiv Differ*, 3(5), 105-23.
- Ogelman, H. G., & Seven, S. (2012). Investigating preschool children’s attachment styles and peer relationships .*Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 47, 765 – 770.
- Ogide, E. I., Jonathan, O. N. (2018). Father-Child Attachment Styles, Social and Emotional Loneliness as Predictors of Basic Science and Technology Subject Academic Achievement in Rivers State Nigeria. *World Journal of Research and Review (WJRR)*, 6 (3), 88-92.
- Orgun, F., Karaoz, B. (2013). “Epistemological beliefs and the self-efficacy scale in nursing students”. *Nurse Education Today*, 34(6), 37-40.
- Pinquart, M. (2017). Associations of parenting dimensions and styles with externalizing problems of children and adolescents: an updated meta-analysis. *Developmental psychology*. 53(5), 845-873.
- Pinquart, M. (2017). Associations of parenting dimensions and styles with externalizing problems of children and adolescents: an updated meta-analysis. *Developmental psychology*. 53(5), 845-873.
- Ramblrltch, A. (2018). A social justice approach to providing academic writing support. *Educational Research for Social Change*, 7(1), 46-50.

- Rodríguez-Meirinhos, A., Vansteenkiste, M., Soenens, B., Oliva, A., Brenning, K., Antolín-Suárez, L. (2019). When is Parental Monitoring Effective? A Person-centered Analysis of the Role of Autonomy-supportive and Psychologically Controlling Parenting in Referred and Non-Referred Adolescents. *Journal of youth and Adolescence*, 29, 1-7.
- Sager, J. C. (2015). The Relationship Between Academic and Psychological Help Seeking and Attachment Styles. Senior Theses, Trinity College, Hartford, CT.
- Sanja, S., Tamara, M., Jasminka, J. (2015). Contribution of parental attachment and involvement to the academic, emotional and social adjustment to college.
- Shankar Srivastava, P. (2018). Social adjustment problems of school going academic achievers. *International Journal of Academic Research and Development*, 3(1), 164-166.
- Sharpe K. (2004). Parental influence on the development of children 2004. Available from: <https://people.creighton.edu>.
- Stroebe, M., Schut, H., Stroebe, W. (2006). Who benefits from disclosure? Exploration of attachment style differences in the effects of expressing emotions. *Clinical Psychology Review*, 26 (1), 66-85.
- Tagay, O., & Karataş, Z. (2012). An Investigation of Attachment Styles of College Students. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 47 . 745 – 750.
- Taheri, M., Hasani, J., Jamalooei, R., Mansour, T. (2019). Attachment styles and emotional intelligence components: the predictors of health dimensions, *Journal of Research & Health Social Development & Health Promotion Research Center*, 2019, 9, 82- 89.
- Tamara, M., Jasminka, J., Sanja, S. (2015), attachment and participation Scientific, emotional and social adaptation to college, Department of Psychology, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Rijeka, Croatia, Experimental Scientific Paper, ISSN 2350-5141.
- Vedel, A., Thomsen, D. K., Larsen, L. (2015). Personality, academic majors and performance: Revealing complex patterns. *Personality and Individual Differences*, 85(0), 69-76.
- Wang, M. T. & Holcombe, R. (2010). Adolescents' perceptions of classroom environment, school engagement, and academic achievement. *American Educational Research Journal*, 47 (3), 633–662.
- Yoo Rha, H, Jae Sun, P. (2012). Impact of attachment, temperament and parenting on human development, Published online. Published online.

